



## Jaarverslag 2022

**Vereniging voor Evangelisatie  
Het Mosterdzaadje**

**Het Mosterdzaadje, Gortel**

Oranjeweg 116

8166 JD Gortel

0578-668163

Contactpersoon: F. J Roos (directeur-bestuurder)

web: [www.cbshetmosterdzaadje.nl](http://www.cbshetmosterdzaadje.nl)

email: [info@cbshetmosterdzaadje.nl](mailto:info@cbshetmosterdzaadje.nl)

# Gortel...

...ruimte  
voor  
groei!



## Inhoudsopgave

Inhoudsopgave .....	2
1. Schoolbestuur .....	4
1.1 Profiel .....	4
Missie en visie .....	4
Kernactiviteiten .....	4
Strategisch beleidsplan.....	4
1.2 Organisatie .....	4
Contactgegevens .....	4
Bestuur .....	5
Overzicht scholen .....	6
Organisatiestructuur .....	7
Medezeggenschap .....	8
Horizontale dialoog en verbonden partijen .....	8
Klachtenbehandeling .....	10
Juridische structuur .....	10
Governance en functiescheiding .....	10
Code Goed bestuur .....	10
1.3 Identiteit .....	10
Toegankelijkheid & toelating .....	10
Geografische gebieden en afnemers.....	12
Maatschappelijke ontwikkelingen .....	12
2. Verantwoording Beleid .....	13
2.1 Identiteit .....	13
Doelen en resultaten.....	13
2.2 Pedagogiek .....	13
Doelen en resultaten.....	13
2.3 Onderwijs en kwaliteit .....	14
Doelstellingen .....	14
Toekomstige ontwikkelingen .....	14
Doelen en resultaten.....	14
Onderwijsresultaten .....	16
Internationalisering.....	16
Inspectie .....	16
Visitatie.....	16
Passend onderwijs .....	17
Extra ondersteuning nieuwkomers .....	17
Sociale veiligheid .....	17
2.4 Personeel en organisatie.....	17
Doelen en resultaten.....	19
Toekomstige ontwikkelingen .....	20
Personele inzet.....	20
Uitkeringen na ontslag .....	20
Strategisch personeelsbeleid .....	20
Banenafpraak .....	21
2.5 Beheer bezittingen en gebouwen .....	21
Doelen en resultaten.....	21
Permanente Onderhoudscommissie.....	22
Duurzaamheid.....	22
Ontwikkeling huisvesting .....	22
2.6 Financiën .....	22
Doelen en resultaten.....	22
Opstellen meerjarenbegroting en investeringsbeleid.....	23
Treasury.....	23
Nationaal Programma Onderwijs.....	23
Allocatie middelen .....	23
Onderwijsachterstandsmiddelen .....	23
Bijz. bekostiging prof. en begeleiding starters /school..	24
2.7 Continuïteitsparagraaf .....	24



Risico's en risicobeheersing.....	24
3. Verantwoording financiën .....	28
3.1 Staat van baten en lasten .....	28
Algemeen .....	28
3.2 Balans .....	30
3.3 Ontwikkelingen in meerjarig perspectief .....	32
Leerlingen .....	32
FTE.....	32
Staat van baten en lasten.....	33
Balans.....	34
3.4 Financiële positie .....	35
Kengetallen .....	35
Bijlage: Verslag intern toezicht.....	37
Samenstelling intern toezichtsorgaan .....	37
Jaarverslag toezichthouders.....	37



## 1. Schoolbestuur

### 1.1 Profiel

#### *Missie en visie*

Het onderwijs van onze school is er op gericht aan iedere leerling individueel en in samenwerking met de ander die ruimte en aandacht te geven, die het nodig heeft om, gedurende de groei naar de volwassenheid en daarna, de hem van God gegeven plaats in de maatschappij te mogen innemen.

#### *Kernactiviteiten*

Sinds de oprichting van de vereniging in december 1889 ontplooit 'Het Mosterdzaadje' een tweetal activiteiten. 132 jaar na dato is daarin nog weinig veranderd. Elke zondag werd er minstens één samenkomst belegd en door de week werd onderwijs gegeven.

De school die van de vereniging uitgaat heet Christelijke Basisschool 'Het Mosterdzaadje'. De school is van oorsprong een buurtschool maar heeft zich in toenemende mate ontwikkeld tot een streekschool met leerlingen vanuit Gortel, Niersen, Emst, Epe, Vaassen, Nunspeet en Apeldoorn. In dit jaarverslag zal met name worden ingegaan op de schoolaangelegenheden.

#### *Strategisch beleidsplan*

Als gevolg van de vernieuwing van de bestuursstructuur, is het strategisch beleidsplan in 2022 aangepast. Het door het bestuur uitgezette strategisch beleid is leidend voor de nieuwe schoolplanperiode 2023-2027. Voor elk beleidsterrein is een aantal strategische doelen opgenomen waarbij bewust gekozen is om het aantal doelen te beperken. De komende jaren zal de mogelijke uitbreiding van de school en de keuzes met betrekking tot de groei van de school veel aandacht en tijd vergen. De geïnteresseerde lezer kan het strategisch beleidsplan opvragen via [info@cshetmosterdzaadje.nl](mailto:info@cshetmosterdzaadje.nl).

### 1.2 Organisatie

#### *Contactgegevens*

De naam van de vereniging luidt voluit: Vereniging voor Evangelisatie Het Mosterdzaadje te Gortel, gemeente Epe.

Bestuursnummer: 84787

Adres: Oranjeweg 116, 8166 JD Gortel

Heeft u vragen naar aanleiding van het jaarverslag of wilt u reageren? Neem dan contact op met een van de volgende personen:

Dhr. Reinder Groothedde (secretaris) 0578-745017

[secretaris@cshetmosterdzaadje.nl](mailto:secretaris@cshetmosterdzaadje.nl)

Dhr. Frans Jan Roos (directeur-bestuurder) 0578-661863

[info@cshetmosterdzaadje.nl](mailto:info@cshetmosterdzaadje.nl)



### *Bestuur*

Het bestuur wordt gevormd door de volgende personen:

*Jan Olthuis Msc (penningmeester)*

Betaalde nevenfuncties: algemeen directeur MVH Techniek B.V.

Onbetaalde nevenfuncties: geen

*Poul van der Net (voorzitter)*

Betaalde nevenfuncties: stafmedewerker Leger des Heils

Onbetaalde nevenfuncties: lid ledenraad Evangelische omroep

*Frans Jan Roos (directeur-bestuurder)*

Directeur-bestuurder in dienst van de vereniging. Salariëring conform CAO-PO

Betaalde nevenfuncties: geen

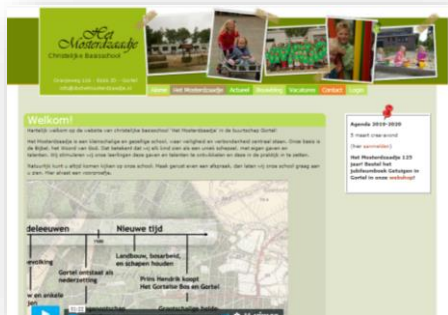
Onbetaalde nevenfuncties: geen

Zie ook de bijlage voor verslag van het intern toezicht.

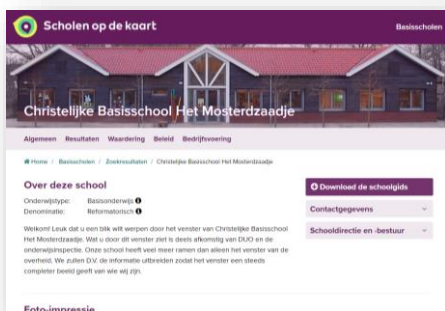


## Overzicht scholen

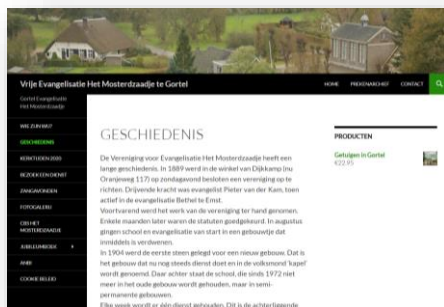
Maak kennis met onze activiteiten door een bezoek te brengen aan een van onderstaande websites:



[www.cbshetmosterdzaadje.nl](http://www.cbshetmosterdzaadje.nl)



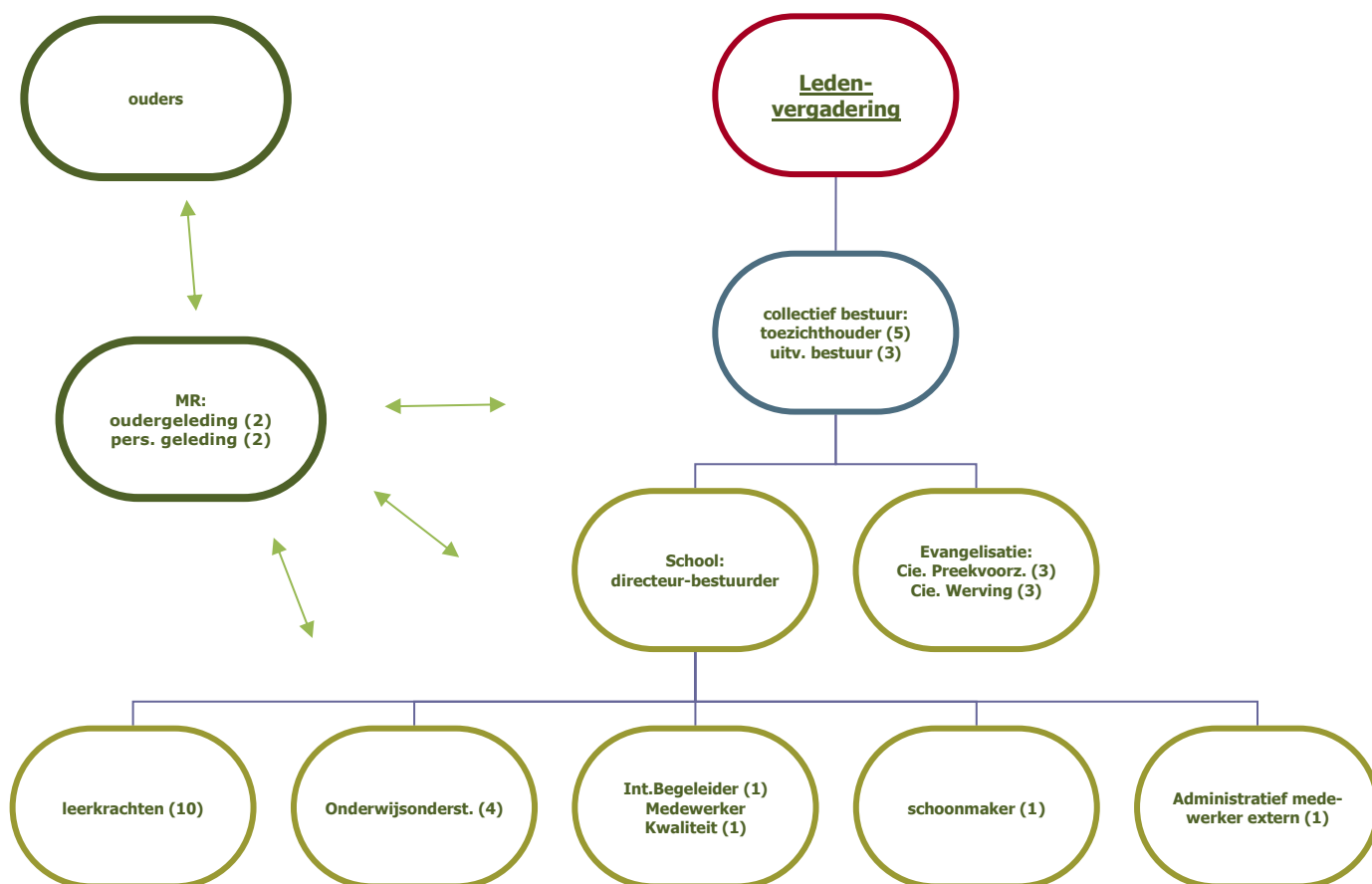
<https://scholenopdekaart.nl/>



[www.gortel.org](http://www.gortel.org)



### Organisatiestructuur





### Medezeggenschap

Het Mosterdzaadje kent een medezeggenschapsraad bestaande uit een oudergeleding en een personeelsgeleding. Het [jaarverslag van de MR](#) over 2022 is na te lezen op de website van de school.

### Horizontale dialoog en verbonden partijen

Onze vereniging vaart wel bij optimaal draagvlak vanuit alle bij de vereniging betrokken partijen. Met regelmaat wordt overleg gepleegd met gemeente, buurt, ouders en kerken. Het luisteren naar elkaar staat hierbij centraal. De vereniging heeft te maken met diverse belanghebbenden. Zonder uitputtend te zijn biedt nevenstaand overzicht een lijst van belanghebbenden, waarbij onderscheid is gemaakt tussen interne en externe belanghebbenden.

De samenwerking met enkele belanghebbenden lichten we kort toe.



### Ouders

Ouders werden door middel van nieuwsbrieven, die gemiddeld genomen elke maand verschenen, uitgebreid geïnformeerd. Daarnaast werden ze op de hoogte gehouden door middel van een tweewekelijks nieuwsbriefje per klas.

Als gevolg van corona verliepen de oudercontacten anders dan gebruikelijk. Waar we normaalgesproken de ouders zoveel mogelijk in de school wilden hebben, moesten we nu opnieuw de contacten minimaliseren. De ouderbezoeken konden niet doorgaan in de gewone vorm. Wanneer er aan een leerling extra ondersteuning geboden werd, werden in de meeste gevallen de ouders uitgenodigd op school voor een nader gesprek. Deze gesprekken zijn indien mogelijk 'live' gehouden. Het ouderportaal van ParnasSys is reeds geruime tijd in gebruik, waardoor ouders nog beter de ontwikkelingen van hun kind volgen.

Bij specifieke onderwerpen die direct betrekking hebben op ouders, zoals parkeren rondom de school bij halen en brengen van kinderen, wordt een ouderpanel gevormd en geraadpleegd. In 2021 is besloten naar aanleiding van het ouderpanel ouders een initiatiefrol toe te kennen in het beleggen van ouderavonden.

### Samenwerking: Berséba, federatie IJsselland en Ebenhaëzerschool Teuge/Apeldoorn, Emst

De vereniging voor Evangelisatie 'Het Mosterdzaadje' maakt deel uit van het reformato- risch samenwerkingsverband Berséba, regio Zwolle. Op bestuur- en directieniveau wordt samengewerkt in de federatieve vereniging IJsselland, een vereniging van 10 schoolbesturen van 13 christelijke scholen op reformato- rische grondslag, die elkaar opgezocht hebben om de kwaliteit van het onderwijs te versterken en de bestuurskracht te vergroten.





Onze school heeft nog steeds een samenwerkingsovereenkomst met de Ebenhaëzerscholen Teuge en Apeldoorn. Deze overeenkomst is vernieuwd in 2014 en heeft een looptijd van 10 jaar. Het betreft een op grond van uitzonderingsbepalingen uit de WPO (bij OCW-Duo bekend onder SWOP-24. Al hebben we gezien de huidige leerlingenaantallen deze samenwerking niet meer direct nodig, toch maken we op grond van de overeenkomst graag gebruik van elkaars expertise, met name op het gebied van werving en selectie. Eind 2022 ontstond nauwere samenwerking met de School met de Bijbel te Emst rondom een gezamenlijk initiatief voor buitenschoolse opvang.

#### *Gemeente Epe*

In 2022 onderhield het bestuur met regelmaat contact met het gemeentebestuur van de gemeente Epe en de verantwoordelijke ambtenaar over de huisvesting. Verschillende keren hebben wethouder en huisvestingsambtenaar aan tafel gezeten om het vraagstuk van de groei van Het Mosterdzaadje door te spreken.

De lokale educatieve en bestuurlijke overleggen op gemeentelijk niveau werden bijgewoond door de directeur.

#### *Omwonenden en Broken Wings*

Alle directe buurtbewoners ontvingen de nieuwsbrieven. De gebruikelijke uitnodigingen voor schoolactiviteiten kwamen weer op gang na corona. Vieringen konden doorgaan maar werden desondanks deels digitaal georganiseerd. Samen met de buurt en stichting Broken Wings werd vormgegeven aan een herdenking van de gevallen Airgunners bij het door de kinderen van Het Mosterdzaadje geadopteerde monumentje in Gortel.

#### *Bezoekers diensten kapel*

Bezoekers van het verenigingsgebouw van de evangelisatie in Gortel krijgen maandelijks de nieuwsbrief. Bijzondere schoolaangelegenheden werden in de voorbede opgedragen.

#### *Commissie voor Preekvoorziening en commissie Veldwerk*

De activiteiten van de Commissie voor Evangelisatie zijn ondergebracht in een tweetal subcommissies: de commissie Preekvoorziening en de commissie Werving. Deze laatste commissie ontplooit activiteiten om buitenkerkelijken met het evangelie te bereiken. De commissie voor Evangelisatie hernieuwde in 2022 informatie op het bord langs de weg. Het bord bevat mededelingen over de kapel en de activiteiten van de vereniging. Tevens werden geïnteresseerde lezers van dit mededelingenbord opgeroepen zich te bezinnen op hun reis naar het hiernamaals. De activiteiten op omliggende campings waar normaalgesproken posters worden verspreid met daarop de namen van voorgangers, data en tijdstippen waarop bezoekers welkom zijn voor een dienst van Woord en Gebed, lagen nagevoel stil als gevolg van corona.

#### *Kerken en geloofsgemeenschappen*

Kerkelijke gemeenten vanwaar kinderen de school bezoeken of personeelsleden lid zijn, ontvingen de maandelijks nieuwsbrief De Schoolbel. Rondom bid- en dankdagen vragen we kerken en geloofsgemeenschappen met ons samen te werken door de kerkdiensten af te stemmen op de vertelstof van Het Mosterdzaadje. In verschillende kerkelijke gemeenten werd voorbede gedaan voor Het Mosterdzaadje. De kapel is dagelijks open zodat ouders of anderen voor de school kunnen bidden.



### *Klachtenbehandeling*

Van de klachtenprocedure zoals die is beschreven in de schoolgids heeft niemand gebruik gemaakt. In 2022 heeft de interne vertrouwenspersoon in de persoon van mw. Gerdine van Mourik meer gezicht gekregen. Bij de entree van de school hangt een verwijzing naar de vertrouwenspersoon. Ook is ze in de klassen geweest om te vertellen wat een vertrouwenspersoon doet. Meer informatie over de klachtenprocedure van Het Mosterdzaadje is te vinden op [www.scholenopdekaart.nl](http://www.scholenopdekaart.nl).

### *Juridische structuur*

Sinds de oprichting in 1889 kent Het Mosterdzaadje de verenigingsstructuur.

### *Governance en functiescheiding*

In het achterliggende jaar hebben we onze bestuursstructuur geëvalueerd. Op basis van de resultaten van deze evaluatie heeft het bestuur gekozen voor een 'gemengd professioneel model', waarbij de directeur 'directeur-bestuurder' werd en samen met twee vrijwillige bestuurders het uitvoerend bestuur vormt. De overige bestuursleden vormen samen het toezichthoudend bestuur van de school. Het toezichthoudend bestuur houdt toezicht op de wijze waarop het uitvoerende bestuur invulling geeft aan de visie, missie en doelstellingen van de school. De intern toezichthouder keurt ook de belangrijkste besluiten goed. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de begroting en de jaarrekening. Op deze manier geven we beter invulling aan de scheiding tussen bestuur en toezicht en komen we tegemoet aan inspectienormen.

### *Code Goed bestuur*

Het bestuur handhaaft zoveel mogelijk de in [Code Goed Bestuur in het primair onderwijs](#) vastgelegde uitgangspunten omtrent professionaliteit van bestuurders, toezichthouders en leidinggevend in het primair onderwijs. De code goed bestuur vindt doorwerking in diverse governancedocumenten van de organisatie. We vinden het belangrijk dat er binnen de bestuurlijke driehoek van de school vertrouwen en transparantie is. Dit wil niet zeggen dat er geen kritische reflectie is op het bestuurlijk handelen. De intern toezichthouder vervult zijn rol op een positief kritische manier vanuit de vrijwillige betrokkenheid op de school. Leden van het toezichthoudend bestuur ontvangen geen bezoldiging voor hun werkzaamheden. De directeur-bestuurder (uitvoerend bestuur) wordt bezoldigd overeenkomstig de CAO PO. Het bestuursreglement kan worden opgevraagd via [info@cbshetmosterdzaadje.nl](mailto:info@cbshetmosterdzaadje.nl).

## **1.3 Identiteit**

### *Toegankelijkheid & toelating*

Onze school heeft een open toelatingsbeleid. Gevoed vanuit de doelstelling van Woordverköndiging ligt het missionaire karakter van de organisatie aan de grondslag van deze keuze.

Met alle nieuwe gezinnen die zich aandienen wordt, voorafgaand aan de aanmelding, een kennismakingsgesprek gevoerd, waarin onder meer besproken wordt welke consequenties het heeft wanneer zij kiezen voor onze school. Hierbij vragen wij van hen geen acties te ontplooien die in strijd zijn met de grondslag en identiteit van de school en de identiteit



van de school te respecteren. Ouders zijn daarna vrij hun kind aan te melden onder deze voorwaarden.

Gezien de groei van de laatste jaren is in het voorjaar van 2021 besloten tot een leerlingenstop in combinatie met een wachtlijst. Deze leerlingenstop werd in 2022 gecontinueerd en leidt tot een afvlakking van de groei.

Het onderwijs van onze school is er op gericht aan iedere leerling individueel en in samenwerking met de ander die ruimte en aandacht te geven, die het nodig heeft om, gedurende de groei naar de volwassenheid en daarna, de hem van God gegeven plaats in de maatschappij te mogen innemen.

Uitgangspunt voor ons gehele handelen is de Bijbel, het foutloze en onveranderlijke Woord van God, naar de verklaring daarvan gegeven in de Drie Formulieren van Enigheid, vastgesteld door de Nationale Synode van Dordrecht in 1618 en 1619.

Ouders zijn in de eerste plaats verantwoordelijk voor het opvoeden van hun kinderen. Voor een groot deel van de dag hebben ze deze zorg aan ons toevertrouwd. Wij maken werk van die zorg.

We doen dat op verschillende terreinen:

- Het lesgeven en de onderwijsmethoden zijn kwalitatief goed, zodat wij de leerlingen datgene kunnen bieden, wat zij nodig hebben om hun plaats in de maatschappij in te kunnen nemen. Daarbij ligt het accent op het ruimte geven voor groei van de talenten van elk kind.
- De zorg voor het geestelijk welzijn van kinderen is essentieel. Dat vloeit voort uit de christelijke identiteit van onze school. Wij wijzen de leerlingen de weg naar het enige middel tot geestelijk welzijn, namelijk de bekering tot God en het geloof in de Heere Jezus Christus.
- Bij het opvoeden staat 'groei' centraal, waarbij we leerlingen de juiste randvoorwaarden bieden om hen te vormen tot verantwoordelijke (d.i. dienstbare en zelfstandige) persoonlijkheden.

Ook in het onderwijzen speelt 'groei' een grote rol. Onze zorg gaat uit naar elk uniek kind en we houden daarom rekening met de verscheidenheid aan talenten van hart, hoofd en handen.

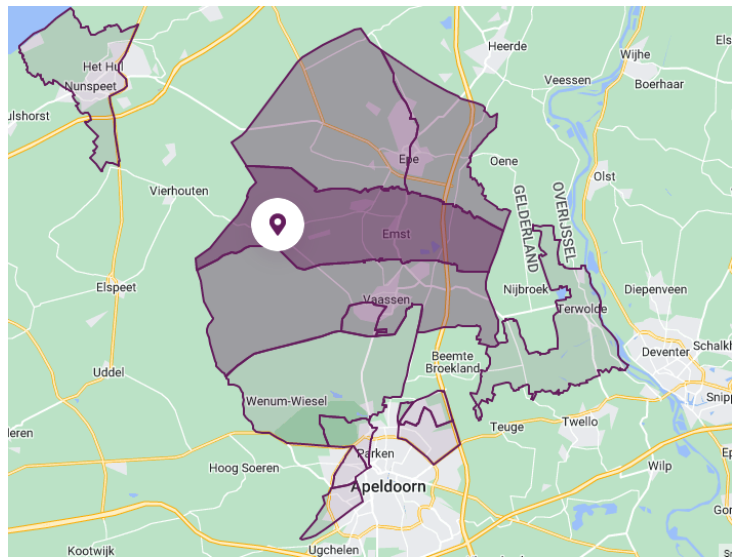
De aandacht voor groei gaat uiteraard ook uit naar de leerkrachten. De drie basisbehoeften voor kinderen (relatie, competentie en zelfstandigheid) gelden ook voor de leerkrachten. Kort samengevat: Gortel ... ruimte voor groei.



### *Geografische gebieden en afnemers*

Onze school telde op 1 februari 2022 111 leerlingen en op 1 februari 2023 108 leerlingen. De kinderen waren zowel afkomstig uit de buurtschap zelf als uit de omtrek zoals blijkt uit de kaart hiernaast.

76 procent van de leerlingen is afkomstig uit gemeente Epe. De overige leerlingen komen uit naburige gemeenten.



### *Maatschappelijke ontwikkelingen*

Als school volgen we nauwgezet de maatschappelijke ontwikkelingen. We zien veel onrust in de maatschappij waarbij het gevoel breed leeft dat we van crisis in crisis tuimelen. Corona, klimaat, stikstof: het zijn allemaal zaken die de gezinnen niet onberoerd laten en ook hun impact hebben op het onderwijs. Gezagsverhoudingen staan meer en meer onder druk. De toenemende onvrede in de maatschappij is terug te horen in de wandelgangen. Meer dan ooit zien we als school de taak om kinderen vanuit de grondslag van Gods Woord toe te rusten en zo steeds terug te vallen op een vaststaande set aan Bijbelse uitgangspunten. We zijn dankbaar voor de gelegenheden om ook in 2022 samen met de kinderen maatschappelijke thema's te relateren aan de Bijbel als Gods Woord.

In 2022 heeft de gemeente Epe een nieuw huisvestigingsplan gepresenteerd dat in samenwerking met de schoolbesturen tot stand is gekomen. Aangezien Het Mosterdzaadje al langere tijd kampt met ruimtegebrek heeft de gemeente Epe een bedrag van 793.000 euro gereserveerd waarmee voldaan moet worden aan onze netto ruimtebehoefte. Een werkgroep vanuit het bestuur heeft onderzocht of een dislocatie mogelijk was. Begin 2023 heeft de werkgroep zijn conclusies gepresenteerd: een dislocatie bleek bestuurlijk en financieel onverantwoord. Vandaar dat een nieuwe werkgroep is ingesteld die mogelijkheden voor uitbreiding op locatie zal onderzoeken. De leerlingenstop zoals deze sinds begin 2021 geldt, zien we als onwenselijk. Tegelijkertijd willen we als school recht doen aan ons verlangen naar kleinschaligheid. Daarbij zoeken we ook naar wat passend is binnen de omgeving van Gortel.



## 2. Verantwoording Beleid

Per beleidsterrein worden de doelstellingen, beleidsvoornemens en de realisatie ervan schematisch opgesomd.

### 2.1 Identiteit

De identiteit van de vereniging komt op diverse manieren tot uiting. Overigens leidt dit niet altijd tot concrete beleidsvoornemens.

#### *Doelen en resultaten*

In 2022 werd gewerkt aan een aantal concrete doelstellingen:

<b>Doelstelling:</b> Een leerteam bestaande uit personeelsleden en incidenteel aangevuld met leden met specifieke expertise heeft het initiatief genomen voor het opzetten van een doorlopende leerlijn Bijbels Onderwijs waarin Bijbelse geschiedenis, psalmen en liederen, de Bijbelse verlossingsleer en memoriseren in samenhang worden aangeboden.		
behaald	deels behaald	niet behaald
<b>Toelichting:</b> Het leerteam heeft een goede start gemaakt. Gezien de omvang van het project zal dit meerdere jaren in beslag nemen en krijgt het een vervolg.		

### 2.2 Pedagogiek

Een warm en veilig klimaat is waar Het Mosterdzaadje voor staat. De jaarlijkse monitoring van sociale veiligheid geeft aan dat we dit in 2022 ook konden waarmaken.

De groei van Het Mosterdzaadje is vanwege de lopende leerlingenslop tot staan gebracht. Het blijft een uitdaging onze missie om ruimte te bieden voor groei, ook aan die kinderen waar het allemaal niet vanzelf gaat, waar te maken. Er werd veel gevraagd van bestuur, directie en personeel op het terrein van zowel beleidsvorming als beleidsuitvoering. Al zijn de rugzakken verdwenen, door verstandig inkopen, een actief kleine scholenbeleid (met hoge vaste voet) vanuit ons samenwerkingsverband Berséba bleek het toch mogelijk de ondersteuning te bieden die nodig was.

#### *Doelen en resultaten*

In 2022 werd gewerkt aan een aantal doelstellingen:

<b>Doelstelling:</b> De systematisch door de leerkrachten uit te voeren kindgesprekken (min. 1x per jaar bij de groepen 3-8), zijn geïmplementeerd en geborgd.		
behaald	deels behaald	niet behaald
<b>Toelichting:</b> De afspraken zijn geborgd en de kindgesprekken uitgevoerd. Ze hebben nu een vaste plaats op de jaarplanning waardoor de realisatie van de uitvoering ook gewaarborgd is. Er is nog geen scholing op kindercoaching gevolgd. Op aanvraag van de leerkrachten kan dit worden ingezet. Tijdens de leerlingbesprekingen komen de kindgesprekken aan de orde en bewaakt de IB de borging		



## 2.3 Onderwijs en kwaliteit

Ons beleid met betrekking tot onderwijs en kwaliteit is geënt op de visie, missie en strategie, zoals het bestuur deze heeft vastgesteld. Genoemde visie vormt de humuslaag waaruit de groei van onze school wordt gevoed.

### *Doelstellingen*

Het onderwijs van onze school is er op gericht kinderen op te voeden en te vormen tot zelfstandige en God naar Zijn Woord dienende persoonlijkheden. Samen met de ouders willen we kinderen leren om op eigen benen te staan en verantwoordelijkheid te dragen voor het eigen gedrag. Om dit te leren zijn opvoeders nodig die daarin de weg wijzen. Vanuit christelijk oogpunt zijn (eerst) ouders en (dan) leerkrachten de aangewezen personen om kinderen dit te leren. Wij en onze kinderen zijn namelijk niet voor onszelf op de wereld. Onze Schepper heeft ieder mens uniek gemaakt, daarom is persoonlijke ontplooiing goed. Tegelijkertijd zijn wij onderdeel van de samenleving en de wereld waarin wij leven. Daarom dient de persoonlijke ontwikkeling ook altijd het belang van de gemeenschap. Zo dragen wij zorg voor onze naaste, de schepping en onze cultuur. Alles in afhankelijkheid van Gods zegen.

Als uitwerking van het bestuurlijk beleidskader waaraan in het vorige hoofdstuk werd gerefereerd, werkt Het Mosterdzaadje haar visie op onderwijs uit in een organisch schoolontwikkeldocument.

### *Toekomstige ontwikkelingen*

Kinderen dienen als volwaardige burgers te kunnen participeren in onze samenleving. Voor de normen en waarden die we onze leerlingen bijbrengen, hebben we zeven uitgangspunten geformuleerd. We putten daarvoor uit de Bijbel als bron. Wat we hebben 'opgehaald' hebben we samengevat in een zevental 'manieren'. Deze manieren zijn uitgewerkt in het document Zelfstandigheid en Verantwoordelijkheid. Daarin zit een grote overlap tussen de beleidsterreinen Identiteit, Pedagogiek en Onderwijs. Kennis en vaardigheden zijn onmisbare componenten om te komen tot een adequate toerusting voor volwaardig participatie in de maatschappij. Het bestuur heeft doelen gesteld op het gebied van lerarengedrag, onderwijsorganisatie, onderwijsleermiddelen, resultaten en ondersteuning. In komende jaren zal met name worden ingezet op het vormgeven van goed burgerschap in relatie met maatschappelijke ontwikkelingen binnen de kaders van de identiteit van Het Mosterdzaadje.

### *Doelen en resultaten*

In 2022 werd gewerkt aan een aantal doelstellingen:

<b>Doelstelling:</b> De leerkrachten gebruiken óók de gegevens die gaan over het eigen lesgeven in het volgen van hun leerlingen.		
behaald	deels behaald	niet behaald
<b>Toelichting:</b> De Intern Begeleider bespreekt de toetsresultaten en het didactisch handelen van de leerkracht alsmede het effect daarvan op de ontwikkeling van leerlingen met de leerkrachten na toetsperiodes. Tijdens collegiale consultaties bevragen leerkrachten elkaar hierop. Voor alle startende leerkrachten wordt videointeractiebegeleiding ingezet en wordt deelgenomen aan de Werkplaats Startende Leerkrachten van Driestar Educatief.		



**Doelstelling:** De afspraken met betrekking tot de sociale veiligheid zijn actief met ouders, leerlingen, personeel en bestuur gedeeld. Zij hebben bij hen (passende) taken en verantwoordelijkheden die in lijn zijn met dit beleid

behaald

grotendeels behaald

niet behaald

**Toelichting:** Een deel van de NPO middelen is hiervoor ingezet. De 'zeven manieren' hebben een vaste plaats gekregen en functioneren als gedegen basis voor een sociaal veilige omgeving. Er is tijdens elke studiedag ruimte ingepland voor PCM en er worden leerlinggerichte opdrachten gedaan uit het boek Inzicht of opdracht daarvoor gegeven. De 'profielen' van leerlingen komen steeds beter in beeld. Mogelijk dat in de toekomst het plan rondom pleincoaches vanuit de leerlingen alsnog wordt opgepakt.

**Doelstelling:** Er is een weloverwogen en breed gedragen keuze voor methode aangaande het zaakvakonderwijs gemaakt, in relatie tot het onderwijsconcept 'met hart, hoofd en handen'

behaald

grotendeels behaald

niet behaald

**Toelichting:** Doel bijna behaald. Er is nog geen methode gekozen. Wel is er een commissie bezig die uitzoekt of er een methode is die aan bovenstaande ambitie kan voldoen. Deze commissie is volop bezig en voor nu lijkt de methode Da Vinci een goede optie. De bedoeling is dat deze volgend schooljaar wordt ingevoerd.

**Doelstelling:** Er is in kaart gebracht wat de school te bieden heeft op het gebied van meer-/ en hoogbegaafdheid; gevolgd door de uitwerking en professionalisering hiervan in de praktijk.

behaald

deels behaald

niet behaald

**Toelichting:** Een Leerteam MHB houdt zich actief bezig met onderzoeken wat werkt voor MHB-leerlingen en volgt hiertoe passende scholing. MHB leerlingen komen steeds beter in beeld. De komende periode zal worden benut aan scherper stellen van de visie van de school op hoe we in de praktijk gestalte geven aan deze vorm van passende ondersteuning.

**Doelstelling:** Alle personeelsleden zijn bekend met het verschijnsel 'dyscalculie' en zijn in staat dit te signaleren en passende vervolgstappen te ondernemen.

behaald

deels behaald

niet behaald

**Toelichting:** Alle collega's hebben de cursus dyscalculie gevolgd en dit is op een PV geëvalueerd en geborgd in het document leerlingenzorg. Hoe om te gaan met passende vervolgstappen zal de komende jaren nader worden uitgewerkt.

**Doelstelling:** Er is een overkoepelend handboek (kwaliteitshandboek) waarin de cycli waarin kwaliteitszorg gestalte krijgt, binnen onze school is beschreven.

behaald

deels behaald

nog niet behaald

Het kwaliteitshandboek is gereed.



**Doelstelling:** Het Voortgezet Technisch Lezen wordt adequaat vorm gegeven, zodat de DMT resultaten in de groepen 4-8 verhoogd zijn

behaald

deels behaald

nog niet behaald

Het plan VTL heeft een goede invulling gekregen middels het leerteam VTL. Dat leerteam zorgt voor een boost in het voortgezet technisch lezen. Het plan VTL wordt actief uitgevoerd. Omdat we over zijn gegaan op IEP LVS is niet te controleren of de DMT resultaten omhoog zijn gegaan ten opzichte van de vorige jaren. De IEP resultaten voor technisch lezen zijn op orde.

**Doelstelling:** Er is een communicatiebeleidsplan vastgesteld waarin aspecten met betrekking tot communicatie op samenhangende wijze zijn uitgewerkt.

behaald

deels behaald

nog niet behaald

Inmiddels ligt er een communicatieplan voor ouders en leerkrachten met betrekking tot de communicatielijnen vanuit school naar ouders en andersom. We hebben gemerkt dat de communicatie met name om verduidelijking vroeg met betrekking tot ouders en niet zo zeer tot externen. Daarom is besloten het plan communicatie eenvoudig, kort en krachtig te houden, zodat het ook voor ouders goed leesbaar is. Het plan is gedeeld met ouders en MR.

**Doelstelling:** Oriëntatie en uitvoering heeft plaats gevonden van een plan 'Ouderbetrokkenheid', waarin ouders nog meer worden betrokken bij de gang van zaken op school.

behaald

deels behaald

nog niet behaald

Er is geen formeel 'plan ouderbetrokkenheid' gekomen. Oudertevredenspeiling en ouderpanels hebben geleid tot verschillende acties om ouderbetrokkenheid te vergroten. Er zijn door het jaar heen vijf kleinschalige ouderavonden belegd in samenwerking met school en ouders. Ouderpanels hebben een vaste plaats gekregen binnen de school. Ouderinloopmomenten konden na corona weer worden opgepakt.

### *Onderwijsresultaten*

In 2022 zwaaiden 15 leerlingen af. Daarbij hebben alle leerlingen het fundamentele niveau behaald. Met betrekking tot het streefniveau scoort Het Mosterdzaadje boven de signaleringswaarde. Verder verwijzen we voor de resultaten naar [www.scholenopdekaart.nl](http://www.scholenopdekaart.nl)

### *Internationalisering*

Internationalisering is een thema dat in 2022 geen prioriteit had en waarop geen beleid aanwezig is. Wel volgen we de ontwikkelingen nauwlettend om in te spelen op actualiteiten en zo nodig beleid te ontwikkelen op dit gebied.

### *Inspectie*

In 2022 is Het Mosterdzaadje niet bezocht door de onderwijsinspectie. Gedurende het tweedaagse bezoek in 2019 werden geen noemenswaardige tekortkomingen gesignaleerd. Het inspectierapport dat in januari 2020 werd vastgesteld is (inclusief de reactie van het bestuur) te [downloaden via deze link](#).

### *Visitatie*

Tijdens het verslagjaar heeft er geen bestuurlijke visitatie plaatsgevonden.





### *Passend onderwijs*

In 2022 is opnieuw veel werk verzet om passend onderwijs te kunnen blijven bieden. Het Schoolondersteuningsprofiel werd geüpdatet en heeft gezorgd voor duidelijke afbakening en voor een goed inzicht in wat wel en niet mogelijk dan wel wenselijk is.

Het percentage leerlingen met extra ondersteuningsbehoefte is stabiel gebleven. De middelen werden ingezet om de klassen klein te houden. Er is voldoende gespecialiseerde kennis op leer- en gedragsproblemen waarbij de leervermogens minimaal op het niveau van het praktijkonderwijs dienen te zijn. Er wordt een actief professionaliseringsbeleid gevolgd waarin leerkrachten de mogelijkheid krijgen zich verder te bekwamen en kennis te verwerken om zo passend onderwijs vorm te kunnen geven. Daarvoor werd onder meer gebruik gemaakt van E-wise, een online e-learning platform. Ondersteuning wordt zoveel als mogelijk gegeven in de klas, door de eigen leraar waarbij deze ondersteund wordt door een onderwijsassistent (meer handen in de klas).

Het samenwerkingsverband heeft in 2022 diverse regiobijeenkomsten belegd en ondersteunde de school door middel van een netwerk bij het opzetten van beleid rondom hoogbegaafdheid.

### *Extra ondersteuning nieuwkomers*

Onder nieuwkomers worden verstaan immigranten, asielzoekers, statushouders en vluchtelingen. Het Mosterdzaadje kende in 2022 geen nieuwkomers. Het spreekt voor zich dat er ook geen sprake was van initiatieven zoals een internationale schakelklas.

### *Sociale veiligheid*

Onze school voert een actief sociaal veiligheidsbeleid. Onder sociale veiligheid verstaan we op Het Mosterdzaadje dat leerkrachten en leerlingen een klimaat van veiligheid creëren en er een sfeer van harmonie is om op een correcte manier met elkaar om te gaan. Niemand mag zich buitengesloten voelen en men respecteert elkaars meningen. Het sociale gedrag wordt op een positieve manier beïnvloed en we reflecteren op een professionele manier als het gedrag correctie behoeft.

Het sociaal veiligheidsbeleid is beschreven in ons sociaal veiligheidsplan dat in oktober 2022 is geëvalueerd. Bij het opstellen van het plan zijn personeel, bestuur, vertrouwenspersoon en MR betrokken geweest.

Jaarlijks wordt de sociale veiligheid gemonitord door middel van een goedgekeurde vragenlijst. De uitkomsten worden besproken en waar nodig werd actie ondernomen om bij te stellen.

Het sociaal veiligheidsplan van Het Mosterdzaadje is samengevat op één A4 en bevindt zich in de klassenmap van elke leerkracht.

### *Toelichting inzake de werkzaamheden op het gebied van onderzoek en ontwikkeling*

#### *Toekomstige ontwikkelingen op het gebied van onderwijs*

We ontwikkelen beleid voor het werken met leerpleinen. Hiermee willen we 21<sup>e</sup> eeuwse vaardigheden van leerlingen bevorderen.

#### *Toekomstige ontwikkelingen op het gebied van onderzoek*

Dit is niet van toepassing.



*Toekomstige ontwikkelingen op het gebied van kwaliteitszorg*

Door het gebruik van Ultiemview monitoren we de onderwijsresultaten. We ontwikkelen beleid voor gericht onderwijs aan meer- en hoogbegaafden.



## 2.4 Personeel en organisatie

### Doelen en resultaten

In 2022 werd gewerkt aan een aantal doelstellingen:

<b>Doelstelling:</b> Er is expliciet aandacht gegeven aan de groei van het leerlingenaantal van de school (ook in relatie tot de andere beleidsterreinen) door het vasthouden aan kleine klassen, inzet van OA, scholing van bestuur en personeel op dit onderwerp en regelmatige evaluatie op MT-overlegmomenten.		
behaald	deels behaald	niet behaald
<b>Toelichting:</b> De werkgroep Groei heeft geconcludeerd dat een dislocatie niet haalbaar is. Er wordt nu onderzoek gedaan naar uitbreiding op locatie. De leerlingstop en wachtlijst wordt gecontinueerd tot er meer duidelijkheid is over het vervolg. Het is gelukt om de streefnorm van 20 leerlingen per klas zoveel als mogelijk te hanteren. Vanuit de NSP-gelden en werkdruggelden is ingezet op ondersteuning van de leerkracht en ondersteuning aan specifieke leerlingen waardoor kleinschalig onderwijs kon worden gegeven.		

<b>Doelstelling:</b> Het aanbod voor actief burgerschap en sociale integratie is goed vorm gegeven door middel van duidelijke leerdoelen en doorgaande leerlijnen.		
behaald	deels behaald	nog niet behaald
<b>Toelichting:</b> In 2022 zijn onder leiding van Driestar Educatief verschillende scholingsbijeenkomsten geweest over dit thema. Dit heeft geleid tot toenemende bewustwording. Het Mosterdzaadje doet veel op dit gebied, maar het bleek lastig om burgerschapsvorming te vertalen naar concrete onderwijsdoelen. Inmiddels wordt met behulp van een door SLRO ontwikkelde tool in kaart gebracht wat we al doen en waar nog lacunes liggen. Het komende jaar zal ook een keuze worden gemaakt voor een observatieinstrument waarmee burgerschapsvorming kan worden gemonitord.		

<b>Doelstelling:</b> Gebruik van een schoolspecifieke kijkwijzer, gericht op leerkrachtgedrag tijdens de les is geïmplementeerd en geborgd		
behaald	deels behaald	nog niet behaald
<b>Toelichting:</b> De kijkwijzer is samengesteld, wordt meegenomen met het FG en besproken. Daarnaast wordt deze ingevuld tijdens de collegiale consultaties.		

<b>Doelstelling:</b> De professionalisering van de leerkrachten wordt mede vormgegeven door een digitaal nascholingsaanbod.		
behaald	deels behaald	nog niet behaald
<b>Toelichting:</b> Het Mosterdzaadje maakt tot tevredenheid gebruik van E-wise. Teamleden (zowel OP als OOP) volgen twee verplichte cursussen per jaar. Daarnaast maken veel teamleden gebruik van de mogelijkheid cursussen te volgen naar keuze. Tweemaal per jaar is er een teamterugkoppeling waarbij inzicht wordt verschaft in de mate waarin wordt geprofessionaliseerd en op welke onderwerpen expertise is verworven.		



### *Toekomstige ontwikkelingen*

Het bestuur streeft er naar om in de toekomst de leerlingenstop op te heffen. Dit zou op termijn kunnen leiden tot enige toename in het leerlingaantal. Een werkgroep vanuit het bestuur onderzoekt uitbreiding van het schoolgebouw, waarbij de beperkte omvang van het terrein een belangrijke rol speelt. Daarnaast zal het bestuur in 2023 peilen wat er leeft in de buurtschap om dit mee te nemen in de te ontwikkelen plannen.

### *Personele inzet*

In 2022 hebben verschillende collega's afscheid genomen. De vacature die ontstond door een vertrekkende leerkracht kon worden opgevuld. Eén vertrekkende leerkracht is in 2023 weer benoemd als onderwijsassistente.

Het verzuimpercentage lag hoog in 2022. Als gevolg van een tweetal langdurige ziektegevallen bedroeg het gemiddelde verzuimpercentage 8,8%. Een verdubbeling ten opzichte van 2021. De re-integratieverplichtingen en verzuimbegeleiding leidden tot een gunstig verloop waardoor het verzuimpercentage van 12,8% in februari in december was gereduceerd tot 5,2%.

### *Uitkeringen na ontslag*

Mocht het noodzakelijk zijn een werknemer te ontslaan, dan is de hoogte van een eventuele ontslagvergoeding niet hoger dan de (neutrale) kantonrechttersformule (aantal gewogen dienstjaren maal beloning per maand). Ontslag wordt getoetst door participatiefonds en UWV.

In 2022 waren er geen ontslagen. Als gevolg daarvan zijn geen maatregelen genomen om werkloosheidskosten in de toekomst te kunnen voorkomen.

### *Strategisch personeelsbeleid*

Het personeelsbeleid is erop gericht om gekwalificeerd, gemotiveerd en getalenteerd personeel voor langere tijd te binden aan Het Mosterdzaadje. Ook onze school staat voor de opgave om in een tijd van grote personele tekorten de klassen te bemensen.

De onderwijskundige visie dat elk kind talenten heeft, deze inzet tot eer van God en tot nut van de ander en het collectief ligt ook ten grondslag aan het personeelsbeleid dat wordt gevoerd. Rekening houdend met een diversiteit aan kwaliteiten zoeken we naar ruimte waarin ieder zijn of haar talenten kan ontplooiën. In ons werkverdelingsplan is nadrukkelijk de verwijzing opgenomen naar de Bijbelse opdracht om elkaars lasten te dragen en zo de wet van Christus te vervullen. Al is er sprake van een professionele schoolcultuur, tegelijkertijd resulteert deze visie in een warme werkcultuur waarin mensen zich gezien, gehoord en gesteund weten. Mede hierdoor constateren we met dankbaarheid dat er nog steeds een goede personele bezetting is.

De mate waarin het personeelsbeleid voldoet, het daarmee samenhangende werkverdelingsplan wordt jaarlijks gemonitord en geëvalueerd. Naast de aandacht die hiervoor is in de gesprekkencyclus wordt jaarlijks door middel van een tevredenheidsonderzoek gepeild of het beleid bijstelling behoeft. Jaarlijks wordt hierover in mei de dialoog gevoerd met het team tijdens een personeelsvergadering.



In het najaar is opnieuw het gesprek gevoerd over inzet van de werkdrukmiddelen. We constateerden dat de in 2021 ingezette lijn om werkdruk te verlichten door inzet van onderwijsassistenten in de verdrinking is gekomen, omdat zij werden ingezet voor doelen die samenhangen met de NPO middelen. Daarom is begin 2023 besloten leerkrachten een 'urenbudget' te geven om zodoende op piekmomenten gebruik te kunnen maken van vervanging.

Door middel van nascholing wordt gericht gewerkt aan het ontwikkelen van persoonlijke kennis en vaardigheden; vakinhoudelijk, pedagogisch en didactisch. Daarvoor is onder meer het online scholingsinstrument E-wise ingezet. Daarbij is enerzijds ruimte voor eigen professionele interesses. Tegelijkertijd wordt het instrument breed ingezet bij specifieke thema's die spelen op school.

In 2022 is opnieuw ingezet op het kennen van elkaar en elkaars kwaliteiten door middel van een meerdaagse training rondom het Process Communication model. In 2022 zal hieraan een vervolg worden gegeven. Om het proces levend te houden, is er binnen de school een PCM coördinator aangewezen die actief het werken met PCM bevordert.

Zowel bij de evaluatie van het strategisch beleidskader, schoolplan en jaarplan als in de kwartaalrapportages, worden onderwijsvisie en personeelsbeleid met elkaar verbonden. Dit leidt tot een goede evaluatie en monitoring in dialoog met belanghebbenden.

Het tekort aan vakleerkrachten, bijvoorbeeld voor bewegingsonderwijs, neemt toe. Intern hebben we dit kunnen oplossen door een bevoegde leerkracht bewegingsonderwijs te laten geven aan meerder groepen. De eigen leerkracht is op dat moment vrij geroosterd voor andere taken. Dit draagt bij aan werkdrukvermindering, waardoor het mes aan 2 kanten snijdt.

### *Banenafpraak*

Het Mosterdzaadje had in 2022 een werknemer in dienst uit het doelgroepenregister voor 28 uur per week. Het betreft een onderwijsondersteunende functie. Er zijn geen nieuwe banen gerealiseerd en dus ook geen nieuwe werknemers in het kader van de banenafpraak in dienst gekomen. Gezien de balans binnen het team en de uit te voeren taken zijn er op dit moment geen mogelijkheden om meer mensen uit de banenafpraak te kunnen aannemen.

## 2.5 Beheer bezittingen en gebouwen

### *Doelen en resultaten*

In 2022 werd gewerkt aan de volgende doelstellingen:

<b>Doelstelling:</b> Het buitenterrein is aangepast op de uitbreiding van het schoolgebouw en is voorzien van minimaal 2 nieuwe speeltoestellen en van een educatief natuurplein (waarvoor subsidie zal worden aangevraagd)		
behaald	deels behaald	nog niet behaald
Dit schooljaar is er een nieuw speelhuisje geplaatst en Gorthol vernieuwd. Ook de zandbak is opgeknapt en heeft een zandtafel gekregen. Dankzij ouders en vrijwilligers is het plein opgeknapt en vernieuwd. Het natuurplein is aangelegd en wacht nog op een educatief vervolg.		



<b>Doelstelling:</b> Het bestuur geeft een werkgroep Groei de opdracht onderzoek te doen naar een mogelijke dislocatie om zodoende de school te splitsen		
behaald	deels behaald	nog niet behaald
Het onderzoek heeft plaats gehad. Een dislocatie is financieel en bestuurlijk onverantwoord. Een nieuwe commissie onderzoekt nu uitbreiding op locatie.		

### *Permanente Onderhoudscommissie*

In 2022 heeft de permanente onderhoudscommissie het bestuur regelmatig geadviseerd over allerlei zaken betreffende het beheer van bezittingen en gebouwen.

### *Duurzaamheid*

De school is goed voorbereid op toekomstige ontwikkelingen voor wat betreft duurzaamheid. Het schoolgebouw is voorzien van duurzame ledverlichting en goede isolatie. De ledverlichting dateert uit 2014. Inmiddels zijn de ontwikkelingen niet stil blijven staan en zal bij eventuele verbouwing ook gekeken worden naar upgraden van de verlichtingsmodules.

Landelijk werd in 2022 veel aandacht gevraagd voor goede ventilatie. Aangezien het schoolgebouw al voorzien was van CO2 gestuurde ventilatie konden de lokalen uitstekend worden geventileerd.

Wel zal in verband met vastgestelde allergieën en astma bij een van de werknemers in 2023 worden geïnvesteerd in een luchtreinigingsunit in een van de lokalen.

In het onderwijsprogramma heeft duurzaamheid en zorg voor de schepping een vaste plaats. Eén van de zeven manieren van Het Mosterdzaadje luidt: Wij zijn zuinig op alles om ons heen. Twee keer per jaar doet een groot deel van de leerlingen mee met gemeentelijke inzameling van zwerfafval. In 2022 hebben leerlingen uit de hogere groepen meegedaan aan de recyclefabriek. Een duurzaamheidsproject dat zich richt op hergebruik van plastic.

Begin 2022 heeft Het Mosterdzaadje aanspraak gemaakt op de provinciale subsidie Verduurzaming klein maatschappelijk vastgoed. Dit heeft geleid tot kleine aanpassingen. Vanwege de onzekerheid van de huisvestingssituatie zijn grotere ingrepen uitgesteld.

### *Ontwikkeling huisvesting*

Het huidige schoolgebouw is geschikt voor zo'n 75 leerlingen. Op de teldatum van 2 februari 2023 telde Het Mosterdzaadje 108 leerlingen. Daarmee zijn we veel te krap behuisd. Bovendien ontbreekt een speellokaal. Het scenario van een dislocatie is onhaalbaar gebleken. De leerlingentop in combinatie met een wachtlijst moest ook in 2022 worden gehanteerd.

## 2.6 Financiën

### *Doelen en resultaten*

In 2022 werd onder meer gewerkt aan de volgende doelstelling:

<b>Doelstelling:</b> Bij toenemend energieverbruik is ingeschat of er meer zonnepanelen nodig zijn, om zo de duurzame bron vast te houden		
behaald	deels behaald	niet behaald



De huisvestingsituatie van Het Mosterdzaadje is onzeker. Het brutovloeroppervlak is ontoereikend. Dit doel zal worden meegenomen in de nieuw huisvestingsplannen.

### *Opstellen meerjarenbegroting en investeringsbeleid*

Zoals ieder jaar werd ook in 2022 een meerjarenbegroting opgesteld. Op basis van het strategisch beleidsplan is een meerjarenschoolplan opgesteld dat strategisch beleid vertaalt in concrete voornemens. Dit meerjarenschoolplan vormt een belangrijk bron van input voor de meerjarenbegroting en de daarmee samenhangende investeringsplanning. Zo geeft bijvoorbeeld ons strategisch beleid richtlijnen aan rondom kleinschaligheid. Dit vertaalt zich concreet in kleinere klassen, waardoor in de meerjarenbegroting middelen worden vrijgemaakt voor de benoeming van personeel.

### *Treasury*

In 2022 hebben er geen beleggingen en derivaten plaatsgevonden in risicodragend kapitaal. Er zijn geen wijzigingen opgetreden ten opzichte van voorgaand jaar. Zowel de publieke als de private middelen zijn niet ondergebracht in risicodragend kapitaal. De beschikbare vrije middelen werden overgemaakt naar een spaarrekening. Er hebben zich in het verslagjaar geen liquiditeitsproblemen voorgedaan.

Bij het selecteren van een bank voor het onderbrengen van de spaartegoeden wordt door het bestuur gelet op de credit rating van de betreffende bank, conform de 'Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016, en op het zoveel als mogelijk waarborgen van een goed beheer van deze tegoeden. Om dit te waarborgen is door het bestuur een treasurystatuut opgesteld, waarin afspraken zijn vastgelegd inzake de wijze waarop wordt omgegaan met de regeling. Daarnaast is in dit statuut opgenomen wie welke verantwoordelijkheden op dit terrein heeft. Op hoofdlijnen staat in het treasurystatuut beschreven dat het beleid ten aanzien van beleggingen, leningen en derivaten met betrekking tot de publieke middelen zeer behoudend is. De hoofdsom dient te allen tijde gegarandeerd te zijn. Het treasurystatuut is eind 2022 geëvalueerd en geactualiseerd.

### *Nationaal Programma Onderwijs*

Ter voorbereiding op de inzet van de NPO middelen is gebruik gemaakt van de schoolscan. Met behulp van mijnschoolplan.nl heeft Het Mosterdzaadje een uitgebreide nulmeting uitgevoerd, zijn ouders en personeel bevestigd en zijn de achterstanden geïnventariseerd. Hierdoor hebben we zo goed mogelijk inzicht verworven in de ontwikkeling van leerlingen op het terrein van kennis, welbevinden en executieve vaardigheden. Op basis van een analyse van de gegevens uit het LVS, gesprekken met het team, ouders en de leerlingen resulteerde dit in een eigen School Programma met de huidige stand van zaken. Daarbij is de menukaart met bewezen interventies van het ministerie ingezet. De middelen zijn niet ingezet voor personeel niet in loondienst (PNIL).

### *Allocatie middelen*

Dit (verplichte) onderdeel van het bestuursverslag is niet van toepassing op éénpitters zoals Het Mosterdzaadje.

### *Onderwijsachterstandsmiddelen*

Dit (verplichte) onderdeel van het bestuursverslag is niet van toepassing voor Het Mosterdzaadje.



### *Bijz. bekostiging prof. en begeleiding starters /school.*

De middelen van de bijzondere bekostiging professionalisering en begeleiding van startende leerkrachten zijn in 2022 ingezet voor video-coaching bij een viertal startende leerkrachten. Daarnaast hebben twee leerkrachten deelgenomen aan de Werkplaats Startende Leerkrachten, waarin begeleiding was vanuit Hogeschool De Driestar.

## **2.7 Continuïteitsparagraaf**

De volgende onderdelen uit de continuïteitsparagraaf zijn opgenomen in de verantwoording op het financieel beleid.

- Prognose voor medewerkers en leerlingen
- Meerjarenbegroting
- Rapportage van het toezichthoudend orgaan is opgenomen in het verslag intern toezicht.

### *Risico's en risicobeheersing*

De meerjarenbegroting is opgesteld in een veranderende context, waarin er sprake is van risico's. In onderstaand overzicht zijn de risico's en bijbehorende maatregelen beknopt toegelicht.

#### Lerarentekort

Het lerarentekort is een belangrijk risico. Onze school krijgt tot nu toe de formatie rond. De realiteit is echter dat het werven en selecteren van nieuw personeel steeds meer (moeite) kost.

*Maatregelen: binnen de beschikbare financiële ruimte proberen we een lichte overbezetting te creëren. Gedeeltelijk is dit ook mogelijk vanwege het huidige vermogen. Daarnaast probeert de school duale studenten aan te trekken die zich voor langere termijn willen binden aan de school. Verder wordt er gestreefd naar een prettig werkklimaat, waarbij men probeert te voorkomen dat medewerkers onnodig uit dienst gaan.*

#### Vervanging

Al heeft onze school een aantal vaste invallers, het wordt steeds moeilijker om vervanging te realiseren. Dit geldt met name voor langdurige vervanging door verschillende verloven. Daarbovenop speelt het risico dat er mogelijk relatief duur extern personeel ingezet moet worden om gaten op te vullen.

*Maatregelen: ambulante personeel worden in de groepen ingezet. Aan het parttime personeel wordt geïnventariseerd of men extra kan/wil werken, door overbenoeming is inzet mogelijk en er wordt voortdurend gewerkt aan het opbouwen van een interne invalpool.*

#### Langdurig ziekteverzuim, disfunctioneren en ontslag

Bij dit personele risico valt er te denken aan langdurig ziekteverzuim, disfunctioneren, schorsing en in het uiterste geval ontslag. Ook ontslag door het zich niet langer kunnen verenigen met de identiteit kan voorkomen. Mogelijk dienen er in deze situaties vervolgens transitievergoedingen te worden betaald. Ook kunnen er substantiële ontstaan voor het inwinnen van advies of andere begeleidingskosten. Als laatste kan het voorkomen dat er gevolgkosten (wachtgeld) moet worden betaald.





*Maatregelen: voor langdurig ziekteverzuim is Het Mosterdzaadje aangesloten bij het VFGS. Deze organisatie vergoed de ziektekosten van de afwezige/vervanger vanaf 14 dagen. Daarnaast worden de verzuimcijfers van de organisatie voortdurend gemonitord en wordt er zoveel als mogelijk gedaan om uitval te voorkomen. Indien personeel na 2 jaar ziek uit dienst gaat, dan wordt de transitievergoeding vergoed door het UWV. Disfunctioneren wordt ondervangen door een voortdurende begeleiding en monitoring. Ontslag vanwege een identiteitsreden wordt als een laag risico gezien. Indien dit zich toch voordoet kan dit uit de aanwezige reserves worden opgevangen. Dat geldt ook voor de mogelijke advies en/of begeleidingskosten. Kosten uit wachtgeld komt sporadisch voor. Hiervoor is aangesloten bij het BWGS. Het BWGS vergoedt minimaal 90% van deze kosten. Voor het meerdere worden reserves aangehouden om aan deze verplichtingen te kunnen voldoen.*

#### Overdraagbaarheid van taken

Het ontbreken van de mogelijkheid van interne overdraagbaarheid vormt een risico voor de continuïteit en de doorgaande lijn. Dit risico geldt voor alle verschillende functies binnen de organisatie, maar met name de functies waarvoor 1 of enkele personen in dienst zijn. *Maatregelen: er is in kaart gebracht voor welke functiecategorieën dit in het bijzonder geldt. Er zijn werkbeschrijvingen aanwezig die regelmatig worden geüpdatet. Daarnaast wordt waar mogelijk gewerkt met 2 verantwoordelijken, waardoor het verlies van kennis en ervaring kan worden gecompenseerd.*

#### Onderwijskwaliteit

Er zijn diverse gevolgrisco's omtrent onderwijskwaliteit te onderkennen. De onderwijskwaliteit wordt voor een groot gedeelte bepaald op de deskundigheid van het personeel. Risico's bij een lage(re) onderwijskwaliteit zijn het verlies van leerlingen of inspanningskosten om de onderwijskwaliteit op peil te krijgen. *Maatregelen: wanneer blijkt dat een bepaalde medewerker behoefte heeft aan studie of opleiding om de functie beter uit te voeren, dan wordt geëvalueerd of dit mogelijk is om te realiseren uit het opleidingsbudget. Verder is aandacht voor de onderwijskwaliteit een doorgaande lijn in onze organisatie. Hierdoor wordt er indien nodig tijdig bijgestuurd. Het managementteam heeft hierin een belangrijke rol.*

#### Leerlingaantal

Een meer school-specifiek risico is de instroom van het aantal leerlingen de komende jaren. Die kan normaliter sterk fluctueren, wat leidt tot wisselingen in de bekostiging. Als gevolg van de leerlingenstop stagneert de instroom en is de groei afgevlakt. Op termijn dient de stop te worden opgeheven om het leerlingaantal op peil te houden. In 2023 zal het bestuur bepalen wat het maximum aantal leerlingen is dat op deze locatie kan worden gehuisvest. De monitoring van het leerlingenaantal is een voortdurend punt van aandacht en wordt van jaar tot jaar bijgesteld en besproken. *Maatregelen: voor de school is de komende jaren rekening gehouden met een stabiel leerlingaantal. De leerlingstop dient te worden opgeheven om het leerlingaantal op peil te houden. In 2023 zal het bestuur bepalen wat het maximum aantal leerlingen is dat op de huidige locatie kan worden gehuisvest. De monitoring van het leerlingenaantal is een voortdurend punt van aandacht en wordt van jaar tot jaar bijgesteld en besproken.*



### Huisvesting en onderhoud

Ook als het gaat om huisvesting bestaat er een risico op onverwachte lasten. Aandachtspunt hierbinnen is dat naar verwachting per 1-1-2024 de gewijzigde systematiek voor de voorziening groot onderhoud dient te worden toegepast. De voorziening groot onderhoud zal bepaald moeten worden per onderhoudscomponent én zal op een beleidsrijke manier moeten worden bepaald. Het effect van deze andere systematiek is dat dit mogelijk zorgt voor een substantiële hogere benodigde voorziening groot onderhoud. Dit heeft een rechtstreeks effect op het eigen vermogen. Daarnaast moet gedacht worden aan risico's die kunnen gaan spelen bij nieuwbouw of renovatie. Ook de eigen bijdragen die vanuit de school worden verwacht zijn hierin belangrijk om rekening mee te houden. Als laatste is het gebrek aan ruimtes ook een risico die zich kan voordoen.

*Maatregelen: met behulp van het MJOP wordt de onderhoudsplanning in kaart gebracht. Wanneer er grote wijzigingen voorhanden zijn, wordt waar nodig onderbouwd afgeweken van het MJOP. In 2023 zal in kaart gebracht worden op welke wijze de voorziening groot onderhoud gewijzigd dient te worden naar de nieuwe systematiek en welk effect dit op de exploitatie en vermogenspositie van de school heeft.*

*Op basis van de geldende normen en het integraal huisvestingsplan van de gemeente wordt gemonitord op welke termijn er renovatie of (ver)nieuwbouw plaats zal mogen vinden. Hier zal tijdig op worden geanticipeerd waarbij de dialoog met de gemeente wordt aangegaan om zicht te krijgen op een (mogelijk) eigen financiële bijdrage die de school moet leveren aan deze huisvestingsplannen.*

Niet alleen financiële risico's, maar ook niet-financiële risico's zijn belangrijk. Te denken valt aan risico's rondom de identiteit, communicatie en de naleving van de code 'Goed Bestuur'. Zie voor dit laatste punt het verslag van het toezichthoudend orgaan.

Als belangrijkste niet-financiële risico ziet het bestuur het behouden van de eigenheid van Het Mosterdzaadje nu er steeds nauwer wordt samengewerkt met andere scholen binnen de federatie IJsselland. Het vasthouden van het onderscheidende karakter van Het Mosterdzaadje en het ontwikkelen van een visie op de plaats van de school in samenwerkingsvormen vormt nadrukkelijk een aandachtspunt voor het bestuur.

### **Beheersing van de risico's**

Om de risico's zoveel als mogelijk te beperken hanteert de school een planning en control cyclus waarbij de directie samen met een externe adviseur van VGS de ontwikkeling van de financiële prestaties monitort en hier ook periodiek verantwoording over aflegt richting het bestuur. Deze monitoring vindt plaats door middel van voortgangsrapportages waarin naast de balans en de exploitatie, de verschillende financiële ratio's zijn opgenomen. De basis voor de verantwoording wordt, naast de realisatie, gevormd door de meerjarenbegroting die voorafgaand aan elk jaar door de directie wordt opgesteld en ter fiattering aan de Raad van Toezicht wordt voorgelegd. In deze meerjarenbegroting worden zo veel als mogelijk financiële risico's onderkend en wordt beoordeeld in hoeverre acties nodig zijn. Daarnaast is ten behoeve van de interne controle, de administratieve organisatie beschreven van de processen met een financieel risico. Hierin is de functiescheiding, overdraagbaarheid en betrouwbaarheid van informatie gewaarborgd. Tussen het bestuur en haar administratieve dienstverlener, VGS Administratie, is een Service Level Agreement van toepassing. Door de organisatie wordt periodiek een risicoanalyse uitgevoerd. Deze analyse brengt de algemene en de schoolspecifieke financiële risico's in kaart en is er met



name op gericht om te bepalen welke reserves de organisatie moet hanteren, om financiële continuïteit van de organisatie te garanderen en aan haar doelstellingen te kunnen blijven voldoen.

Voor het opvangen van de zogenaamde restrisico's en onvoorziene calamiteiten gebruikt de school in haar financieel beleid onder andere het kengetal weerstandsvermogen om te zorgen dat er voldoende eigen vermogen beschikbaar is als risicobuffer. Voor de vaststelling van de hoogte van deze buffer is gebruik gemaakt van een standaard risicoprofiel van 15%. Aanvullend wordt, gezien de beperkte grootte van de school, altijd getoetst of deze 15% tevens de minimale nominale waarde van 100.000 euro overschrijdt.

Om niet onnodig de risicobuffer aan te spreken, wordt in elk geval getracht om risico's tijdig te onderkennen, om indien nodig acties te ondernemen om de impact van het risico te verkleinen. De meerjarenbegroting speelt hierin een belangrijke rol. Het effect van een dalend leerlingaantal of een uit de pas lopend kostenpatroon is zo inzichtelijk. Ook kunnen in de meerjarenbegroting aanpassingen doorgerekend worden.

De hierboven beschreven risicobeheersings- en controlesystemen zijn het afgelopen jaar toereikend geweest. Bij de beschrijving van de risico's en de daarbij opgenomen risicobeheersing is zoveel als mogelijk reeds aangegeven welke resultaten hiermee zijn behaald of dat er zaken zijn aangepast.



### 3. Verantwoording financiën

#### 3.1 Staat van baten en lasten

	<b>Realisatie 2021 x € 1.000</b>	<b>Realisatie 2022 x € 1.000</b>	<b>Begroting 2022 x € 1.000</b>	<b>Vershil</b>
<b>Baten</b>				
Rijksbijdragen	790	871	778	93
Overige overheidsbijdragen	0	2	0	2
Overige baten	42	48	35	13
<b>Totaal baten</b>	<b>833</b>	<b>921</b>	<b>813</b>	<b>108</b>
<b>Lasten</b>				
Personele lasten	643	688	674	14
Afschrijvingen	30	32	33	1
Huisvestingslasten	21	28	24	4
Leermiddelen	44	43	30	13
Overige instellingslasten	67	72	48	25
<b>Totaal lasten</b>	<b>806</b>	<b>863</b>	<b>809</b>	<b>55</b>
<b>Saldo baten en lasten</b>	<b>27</b>	<b>58</b>	<b>5</b>	<b>53</b>
Saldo fin. baten en lasten	-	-	-	-
<b>Nettoresultaat</b>	<b>27</b>	<b>58</b>	<b>5</b>	<b>53</b>

Bovenstaande tabel geeft een weergave van de staat van baten en lasten van de gehele organisatie.

Hieronder is de verdeling van het totale resultaat weergegeven.

	<b>Realisatie 2021</b>	<b>Realisatie 2022</b>	<b>Begroting 2022</b>	<b>Vershil</b>
"Het Mosterdzaadje"	23.520	48.863	2.721	46.142
Vereniging	4.897	10.272	1.812	8.460
Evangelisatie	-1.383	-1.496	150	-1.646
<b>Totaal</b>	<b>27.034</b>	<b>57.640</b>	<b>4.683</b>	<b>52.957</b>

#### Algemeen

Eén van de belangrijkste ontwikkelingen in 2022 was het afsluiten van de nieuwe cao, waardoor de loonkosten exponentieel zijn gestegen. In juli is de definitieve cao vastgesteld, waarna de loonkosten over het gehele jaar zijn verhoogd. Vanwege deze indexaties zijn ook de bekostigingsbijdragen vanuit het rijk geïndexeerd. Dit heeft zijn invloed gehad op



de exploitatie en de daardoor ontstane afwijkingen op de individuele posten op de begroting. In 2022 zijn daarnaast ook nog gelden ontvangen vanuit het Nationaal Programma Onderwijs. Voor het schooljaar 2021/2022 bedroeg dit 700 euro per leerling en voor schooljaar 2022/2023 500 euro per leerling.

Het verschil in *realisatie 2022 ten opzichte van 2021* kent verschillende oorzaken. De baten laten, naast afwijkingen vanwege leerlingaantallen, hogere ontvangsten zien vanwege subsidies en NPO bijdragen. In 2022 zijn er vanwege de nieuwe cao loonverhogingen doorgevoerd. Als gevolg hiervan zijn ook de rijksbijdragen geïndexeerd.

Wat betreft het verschil tussen de *realisatie en begroting 2022*; ook hierbij spelen de indexaties en loonkosten een grote rol. In de begroting wordt er van uitgegaan dat gestegen loonkosten en gestegen pensioenpremies worden gecompenseerd in de indexatie van de bekostiging. Deze compensatie is ook ruimschoots ontvangen. In deze 'overcompensatie' zit ook een voordeel op de pensioenpremies. Over het hogere loon van 2022 worden de pensioenlasten pas in 2023 in rekening gebracht.

### **Nadere toelichting**

De *rijksbijdragen* laten een positief verschil zien van circa 93.000 euro. Dit is voor 79.000 euro toe te wijzen aan indexaties in verband met gestegen lonen en daarbij behorende sociale lasten. Daarnaast wijkt de bijdrage Passend Onderwijs 14.000 euro af vanwege een indexatie van de bekostiging vanaf schooljaar 2022/23 en een extra uitkering van het samenwerkingsverband welke in december is ontvangen.

De bijdragen vanuit de *gemeente* zijn 1.500 euro. Er waren geen gemeentelijke bijdragen begroot.

De *overige baten* komen circa 13.000 euro hoger uit dan begroot. De baten van de vereniging (21.000 euro) zijn hier opgenomen. Deze wijken 8.000 euro af van de begroting. Daarnaast zijn de ontvangen ouderbijdragen en giften inzake ANBI instelling hoger dan begroot.

De *personele lasten* komen op totaalniveau 14.000 euro hoger uit dan begroot. Voor 19.000 euro heeft dit betrekking op hogere loonkosten en voor 5.000 euro lagere overige personele lasten. De afwijking van deze kosten kent de volgende verklaringen:

- Voor 68.000 euro wordt dit verklaard vanwege de CAO wijziging. Deze is in juli vastgesteld en met terugwerkende kracht is er een verhoging van het salaris uitbetaald;
- De inzet van onderwijzend personeel was 0,777 fte lager dan begroot, de inzet van onderwijsondersteunend personeel 0,363 hoger dan begroot. Hierdoor komen de loonkosten circa 33.000 euro lager uit;
- Er zijn meer vergoedingen ontvangen voor langdurig zieken dan de gerealiseerde vervangingskosten. Per saldo is het voordeel op de vervangingskosten 7.000 euro ten opzichte van de begroting;
- Als laatste verschil op de loonkosten is er een BWGS-premierestitutie ontvangen. Deze was niet verwacht en bestaat uit een teruggave van ruim 9.000 euro, welke is gecorrigeerd op de sociale lasten;



- o De besparing van 5.000 euro op de overige personele lasten is voornamelijk toe te wijzen aan de besparing op de kosten voor schoolontwikkeling/begeleiding. De (na)scholingskosten zijn daarentegen hoger dan begroot.

De *afschrijvingen* komen bijna 1.000 euro voordeliger uit dan begroot. Dit is met name veroorzaakt doordat er minder is geïnvesteerd dan was begroot.

Binnen de *huisvestingslasten* is een overschrijding gerealiseerd van bijna 4.000 euro. Naast kleine afwijkingen op de budgetten betreft dit voornamelijk hogere lasten voor energie en water.

Bij de *leermiddelen* is een nadelig resultaat zichtbaar van ruim 13.000 euro. Dit is toe te schrijven aan voornamelijk de computerkosten en kosten voor het onderwijsleerpakket.

De *overige instellingslasten* laten een overschrijding zien van 25.000 euro wat wordt verklaard door kantinekosten, abonnementen en overige instellingslasten.

### 3.2 Balans

Onderstaand overzicht geeft de balans weer per 31 december van de afgelopen drie boekjaren.

<b>ACTIVA</b>	<b>Ultimo 2022</b> <b>x € 1.000</b>	<b>Ultimo 2021</b> <b>x € 1.000</b>	<b>Ultimo 2020</b> <b>x € 1.000</b>
Materiële vaste activa	200	220	236
<i>Totaal vaste activa</i>	<i>200</i>	<i>220</i>	<i>236</i>
Vorderingen	18	50	42
Liquide middelen	405	278	235
<i>Totaal vlottende activa</i>	<i>423</i>	<i>328</i>	<i>277</i>
<b>Totaal activa</b>	<b>623</b>	<b>549</b>	<b>513</b>
<b>PASSIVA</b>	<b>Ultimo 2022</b> <b>x € 1.000</b>	<b>Ultimo 2021</b> <b>x € 1.000</b>	<b>Ultimo 2020</b> <b>x € 1.000</b>
Algemene reserve	394	345	322
Bestemmingsreserves privaat	62	53	49
Bestemmingsfonds privaat	24	24	24
<i>Eigen vermogen</i>	<i>479</i>	<i>422</i>	<i>395</i>
Voorzieningen	67	57	52
Kortlopende schulden	76	70	67
<b>Totaal passiva</b>	<b>623</b>	<b>549</b>	<b>513</b>

De verschillen in het resultaat 2022 ten opzichte van eerdere jaren zijn reeds in de vorige paragraaf opgenomen. Het reguliere resultaat 2022 is verwerkt in de algemene reserve.



In 2022 is er voor ruim 11.000 euro geïnvesteerd in materiële vaste activa. Begroot was een bedrag van 19.500 euro. De afschrijvingen in 2022 bedroegen circa 32.000 euro waardoor de boekwaarde van de activa is gedaald. De gerealiseerde investeringen hebben betrekking op de volgende categorieën:



Inventaris en apparatuur	9.125	euro
ICT	2.025	euro
<b>Totaal</b>	<b>11.150</b>	<b>euro</b>

De investeringen binnen het inventaris en apparatuur worden voor een groot deel veroorzaakt door de aanschaf van nieuwe digiborden. De ICT-investeringen hebben betrekking op de aanschaf van een laptop en computer.

De reserves zijn met circa 58.000 euro gestegen wat overeenkomt met het geconsolideerde resultaat. Binnen de reserves wordt onderscheid gemaakt tussen de publieke (school) en private (vereniging en evangelisatie) reserves.

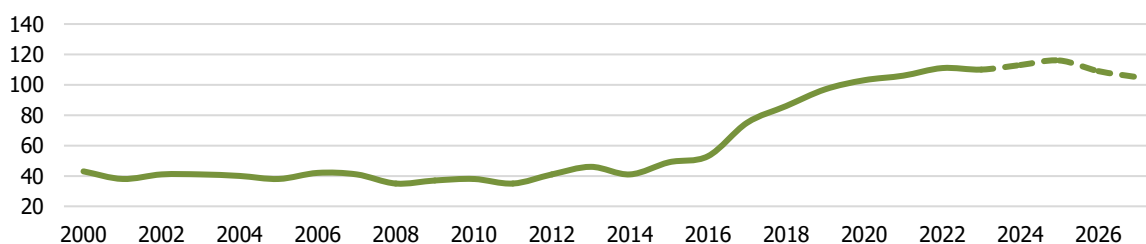
De voorzieningen zijn met 11.000 euro gestegen. Aan de voorziening groot onderhoud is 7.500 euro gedoteerd (school) en bijna 3.000 euro onttrokken (met name nieuwe toiletten). Daarnaast heeft op basis van het personeelsbestand een dotatie aan de voorziening jubileumuitkering plaatsgevonden.

### 3.3 Ontwikkelingen in meerjarig perspectief

#### Leerlingen

Bij het opstellen van de meerjarenbegroting 2023-2027 is rekening gehouden met de volgende verwachte leerlingaantallen in de komende jaren. Vanwege de vereenvoudiging van de bekostiging is de teldatum gewijzigd van 1 oktober naar 1 februari.

Teldatum per 1 februari	2022	2023	2024	2025	2026	2027
"Het Mosterdzaadje"	111	110	113	116	109	105



Bovenstaande overzichten laten de ontwikkeling van het leerlingaantal over de afgelopen en komende jaren zien. Het leerlingaantal is afgelopen jaren gestegen. De komende jaren is rekening gehouden met een stabiel tot licht dalend leerlingaantal. Vanwege een leerlingenstop is de instroom beperkt tot de gezinnen die reeds aan de school verbonden zijn. Er is nog niet bekend op welke wijze de instroom van nieuwe leerlingen gereguleerd gaat worden, waarbij een toename van het leerlingaantal eveneens een mogelijkheid is. Gezien twee tussentijdse verhuizingen liggen de werkelijke aantallen iets lager. Zo bleek op de teldatum van 2023 sprake van 108 leerlingen. Ook voor de komende jaren geldt dat de aantallen met 2 of 3 leerlingen naar beneden bijgesteld zijn.

#### FTE





<b>Functiecategorie</b>	<b>2021</b>	<b>2022</b>	<b>2023</b>	<b>2024</b>	<b>2025</b>	<b>2026</b>
Directie	1,08	1,09	1,09	1,09	1,09	1,09
Leerkracht	5,89	5,82	6,39	6,50	6,50	6,50
Onderwijsondersteunend personeel	2,04	2,20	1,76	1,73	1,73	1,73
Schoonmaak	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25
Vervanging eigen rekening	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
<b>Totaal</b>	<b>9,26</b>	<b>9,35</b>	<b>9,49</b>	<b>9,56</b>	<b>9,56</b>	<b>9,56</b>

Bovenstaand overzicht laat het verloop van de inzet zien over vorig jaar, het verslagjaar en de komende jaren. In komende jaren is er een lichte stijging van de leerkrachtinzet begroot. Dit wordt veroorzaakt door een diplomering van een van de onderwijsondersteunende personeelsleden. Gezien het stabiel, tot licht dalende leerlingaantal, blijft de formatie naar verwachting de komende jaren eveneens redelijk stabiel.

### *Staat van baten en lasten*

	<b>Realisatie 2022 x € 1.000</b>	<b>Begroting 2023 x € 1.000</b>	<b>Begroting 2024 x € 1.000</b>	<b>Begroting 2025 x € 1.000</b>
<b>Baten</b>				
Rijksbijdragen	871	900	865	885
Overige overheidsbijdragen	2	-	-	-
Overige baten	48	47	43	43
<b>Totaal baten</b>	921	948	908	928
<b>Lasten</b>				
Personele lasten	688	739	746	746
Afschrijvingen	32	34	34	33
Huisvestingslasten	28	38	38	38
Leermiddelen	43	37	37	37
Overige instellingslasten	72	74	74	74
<b>Totaal lasten</b>	863	922	929	928
<b>Saldo baten en lasten</b>	<b>58</b>	<b>26</b>	<b>22</b>	<b>0</b>
Saldo fin. baten en lasten	-0	-	-	-
<b>Nettoresultaat</b>	<b>58</b>	<b>26</b>	<b>22</b>	<b>-0</b>

Bovenstaand overzicht geeft de begroting weer voor de komende 3 jaar. Het overzicht laat de komende jaren wisselende resultaten zien. In de begroting van 2023 zijn de pensioenlasten over de gestegen loonkosten van 2022 opgenomen. Tot augustus 2023 worden er



gelden uit het Nationaal Programma Onderwijs ontvangen. Hierdoor nemen de baten in 2024 af.

Voor de hier niet zichtbare, maar wel begrote resultaten 2026 en 2027 is er respectievelijk een positief en negatief resultaat begroot. De komende jaren zal er van jaar tot jaar nader bepaald worden of de omvang van de huidig gepresenteerde resultaten acceptabel en gewenst is. Afhankelijk van die uitkomst zal elke begrotingsronde bekeken worden wat de mogelijkheden zijn binnen de kaders van onder andere de kengetallen.

### Balans

<b>ACTIVA</b>	<b>Ultimo 2022 x € 1.000</b>	<b>Ultimo 2023 x € 1.000</b>	<b>Ultimo 2024 x € 1.000</b>	<b>Ultimo 2025 x € 1.000</b>
Materiële vaste activa	200	303	282	311
<i>Totaal vaste activa</i>	<u>200</u>	<u>303</u>	<u>282</u>	<u>311</u>
Vorderingen	18	13	13	13
Liquide middelen	405	333	342	322
<i>Totaal vlottende activa</i>	<u>423</u>	<u>346</u>	<u>355</u>	<u>335</u>
<b>Totaal activa</b>	<b><u>623</u></b>	<b><u>650</u></b>	<b><u>637</u></b>	<b><u>646</u></b>
<b>PASSIVA</b>	<b>Ultimo 2022 x € 1.000</b>	<b>Ultimo 2023 x € 1.000</b>	<b>Ultimo 2024 x € 1.000</b>	<b>Ultimo 2025 x € 1.000</b>
Algemene reserve	394	409	379	371
Best. reserve privaat	85	98	106	114
<i>Eigen vermogen</i>	<u>479</u>	<u>507</u>	<u>485</u>	<u>485</u>
Voorzieningen	67	73	81	91
Kortlopende schulden	76	70	70	70
<b>Totaal passiva</b>	<b><u>623</u></b>	<b><u>650</u></b>	<b><u>637</u></b>	<b><u>646</u></b>

Bovenstaande tabel toont de balans over 2022 en de jaren hierop volgend. De balans van 2022 is gebaseerd op de werkelijke cijfers. De waarden vanaf 2023 zijn echter berekend op basis van een voorlopige inschatting ten tijde van de begroting in het najaar 2022. Hierdoor kunnen er onlogische afwijkingen ontstaan, de langere termijn ontwikkeling is echter wel inzichtelijk.

Er is geen sprake van majeure investeringen in de komende jaren. Ook heeft er geen doordecentralisatie van huisvesting plaatsgevonden.

Op het balansoverzicht is zichtbaar dat de materiële vaste activa de komende jaren toe zullen nemen. Na 2023 is er gebruik gemaakt van stelposten om de kengetallen niet teveel te vertekenen. De belangrijkste investeringen voor de komende jaren zijn; renovatie van de private woning en de vervanging van diverse lesmethoden.



Door de huidige begrote resultaten zal het eigen vermogen zich overeenkomstig ontwikkelen. De voorziening groot onderhoud laat een stijgend verloop zien door de beperkt geplande onttrekkingen de komende jaren. De belangrijkste onttrekkingen voor de komende jaren zijn; schilderwerk en herstraten van het schoolplein in 2027.

De liquide middelen laten een daling zien. De belangrijkste redenen hiervoor zijn de begrote resultaten en verwachte investeringen.

### 3.4 Financiële positie

#### Kengetallen

Met behulp van een aantal kengetallen kan een verdere beoordeling worden gegeven van de financiële gezondheid van de organisatie. Naast de waarden zoals deze gelden voor 2021 en 2022, worden tevens de begrote waarden getoond. De norm betreft de signaleringswaarde van de inspectie. De organisatie hanteert gedeeltelijk schoolspecifieke normen welke mede worden meegenomen in de toelichting.

Kengetal	Norm	2021	2022	2023	2024	2025
Solvabiliteit	<b>0,30</b>	0,77	0,77	0,78	0,76	0,75
Weerstandvermogen inspectie	<b>5%</b>	50,6%	52,0%	53,5%	53,5%	52,3%
Liquiditeit	<b>1,50</b>	4,68	5,55	4,94	5,06	4,78
Rentabiliteit	<b>n.v.t.</b>	3,25%	6,26%	2,71%	-2,38%	-0,04%
Signaleringswaarde (t.o.v. publiek vermogen)	<b>&lt;1</b>	0,67	0,79	0,83	0,80	0,74

De norm geeft de grenzen aan waarbij de inspectie het gesprek aan zou willen gaan. In de praktijk geeft alleen de signaleringswaarde aanleiding om het gesprek aan te gaan. Pas wanneer de inspectie een gesprek hierover start, worden de overige kengetallen nagegaan en beoordeeld.

De *solvabiliteit* geeft een indicatie of de organisatie aan al haar verplichtingen kan voldoen op zowel de lange als op de korte termijn. Bij een waarde die hoger ligt dan 0,5 is er meer eigen vermogen dan vreemd vermogen. De norm is gesteld op 0,3. Zoals zichtbaar ligt de verwachte solvabiliteit hier ruim boven.

Het *weerstandvermogen* vanuit de inspectie heeft als doel om financieel zwakke scholen op de radar te krijgen. De inspectienorm bedraagt 5% en wordt berekend door het eigen vermogen te delen door de totale baten. Hier wordt ruimschoots aan voldaan. Voor onze organisatie wordt een andere berekening van het weerstandvermogen gehanteerd. Hierbij wordt het eigen vermogen eerst gecorrigeerd door de aanwezige materiële vaste activa. Dit deel is immers direct beschikbaar voor financiële tegenvallers. Voor onze organisatie ziet dit er als volgt uit:

Kengetal	Norm	2021	2022	2023	2024	2025
Weerstandvermogen (bestuursniveau)	<b>15%</b>	25,52%	32,12%	22,61%	23,52%	19,62%
Weerstandvermogen (schoolniveau)	<b>15%</b>	16,22%	22,52%	23,69%	23,68%	18,83%

De *liquiditeit* geeft de verhouding tussen de kortlopende vorderingen en liquide middelen en de kortlopende verplichtingen. Dit geeft aan of aan de verplichtingen op korte termijn voldaan kan worden. De gehanteerde norm bedraagt 1,5. Bij een waarde van 1,5 zijn de



aanwezige kortlopende middelen anderhalf keer zo hoog als de kortlopende verplichtingen. De huidige en toekomstige waardes liggen hier ruimschoots boven.

De *rentabiliteit* is nu twee jaar positief. De rentabiliteit is in een ideale situatie nul. Hierbij zijn de totale baten gelijk aan de totale lasten. Uiteraard kunnen er redenen zijn om hiervan af te wijken. Een negatieve rentabiliteit hoeft geen probleem te zijn als de buffers daar hoog genoeg voor zijn. De inspectie laat de beoordeling van de rentabiliteit ook afhangen van de financiële positie.

De *signaleringswaarde* is geïntroduceerd om mogelijk bovenmatig vermogen aan te tonen. Indien de waarde boven de 1 ligt kan dit duiden op het aanhouden van teveel vermogen. Dit is voor onze vereniging echter niet van toepassing. Onze vereniging houdt gelden aan om de eventuele risico's te kunnen ondervangen. Deze buffer bestaat uit een inschatting wat nodig is aan vermogen om de continuïteit van de organisatie niet in gevaar te brengen en wordt nu nog bepaald door een standaardnorm voor het weerstandsvermogen van 15%. Naast deze buffer wordt er vermogen aangehouden voor de volgende doeleinden:

- In 2023 dient de voorziening groot onderhoud te worden omgezet naar een nieuwe systematiek. Dit zal tot gevolg hebben dat er naar alle waarschijnlijkheid een hogere stand van de voorziening benodigd is (wat ten koste gaat van het eigen vermogen). De omvang is nog niet exact bekend maar zal substantieel zijn;
- Spaardoelen voor toekomstige nieuwbouw of renovatie zijn (nog) niet geconcretiseerd.



## Bijlage: Verslag intern toezicht

### *Samenstelling intern toezichtsorgaan*

Het intern toezicht wordt gevormd door de volgende personen:

Arie de Blois (lid)

Betaalde nevenfuncties: geen

Onbetaalde nevenfuncties: vertaalwerk .NET foundation, voorzitter vluchtelingen-commissie GG Apeldoorn

Reinder Groothedde (secretaris)

Betaalde nevenfuncties: afdelingsmanagers PaperFoam

Onbetaalde nevenfuncties: geen

Martin Schouten (lid)

Betaalde nevenfuncties: Docent Hoornbeeck College

Directeur-bestuurder zorgcentrum De Oranjehof Elspeet

Onbetaalde nevenfuncties: Werkgroep SV HHK

Huib de Vries (voorzitter)

Betaalde nevenfuncties: redacteur ERDEE mediagroep

Onbetaalde nevenfuncties: voorzitter Bijbelstudievereniging GG Apeldoorn  
Leidinggevende evangelisatiemaaltijden

Willem van Triest (lid):

Betaalde nevenfuncties: service engineer BSH

Onbetaalde nevenfuncties: geen

### *Jaarverslag toezichthouders*

#### **Oorsprong**

De christelijke basisschool Het Mosterdzaadje is in de 19<sup>e</sup> eeuw gesticht vanuit missionaire motieven. De school maakt deel uit van een vereniging waaronder ook een vrije evangelisatie met een eigen kapel valt. Doel van zowel de evangelisatie als de school is jong en oud bekend maken met het Woord van God en het Evangelie van Jezus Christus. Dit gebeurt vanuit de diepe overtuiging dat in de Bijbel wordt onderwezen wat de mens ware wijsheid en blijvend geluk schenkt.

Het uitvoerend werk voor de evangelisatie is ondergebracht bij een afzonderlijke commissie, maar het bestuur van de vereniging draagt de (eind)verantwoordelijkheid voor zowel de evangelisatie als de school. Vanwege oorsprong en doelstelling kent Het Mosterdzaadje een open toelatingsbeleid voor leerlingen. Daarmee neemt deze school een uitzonderingspositie in binnen de Vereniging Gereformeerde Schoolonderwijs (VGS), de koepelorganisatie voor reformatorische scholen waarbij Het Mosterdzaadje is aangesloten.

#### **Algemeen**

Na twee jaren die werden gedomineerd door de coronapandemie, keerde in 2022 het normale schoolpatroon terug. Er kon ook weer live worden vergaderd door het bestuur. De heer H. Boon nam wegens drukke werkzaamheden afscheid van het toezichthoudend bestuur. Zijn plaats werd ingenomen door de heer H. de Vries, beoogd voorzitter.



Alle bestuurders (m.u.v. de directeur-bestuurder) verrichten hun werk onbezoldigd. Dit mede vanuit de ideële doelstelling van de vereniging. Vanuit het bestuursreglement wordt erop toegezien dat eventuele andere nevenfuncties van de bestuursleden niet strijdig zijn met de belangen van vereniging Het Mosterdzaadje.

De toezichthouders vergaderden in 2022 zes keer met het uitvoerend bestuur (waarvan de directeur-bestuurder deel uitmaakt). Beide colleges vormen samen het collectief bestuur; de voorzitter daarvan behoort tot het toezichthoudend bestuur. Voor het eerst belegden de toezichthouders een afzonderlijke vergadering om te reflecteren op de positie van het toezichthoudend bestuur en de daaraan verbonden verantwoordelijkheden. Dit gebeurde op 8 juni 2022. Geen van de toezichthouders heeft een toezichthoudende functie bij een andere onderwijssector.

### **Governance**

In het kader van de Code Goed Bestuur nam het collectief bestuur in 2022 de statuten, het strategisch beleidskader, het bestuursreglement en het treasury-statuut nauwgezet door. Dit niet alleen om deze documenten te actualiseren, maar ook om de gewenste scheiding tussen uitvoer en toezicht duidelijker aan te brengen.

Gezien de bescheiden omvang van de school wordt volledige scheiding van beide bestuurscolleges vooralsnog onwenselijk geacht. Wel wordt nagedacht over het nadrukkelijker scheiden van verantwoordelijkheden. De gedachtewisseling hierover zal in 2023 worden voortgezet. De denklijn is dat het uitvoerend bestuur initiërend en uitvoerend bezig is, terwijl het toezichthoudend bestuur zich primair richt op advisering, stimulering en controle op dat wat is afgesproken.

De toezichthouders draaiden mee in het rooster van schoolbezoeken. Tijdens deze bezoeken worden lessen bijgewoond en wordt gesproken met leerkrachten en de directeur-bestuurder. Twee keer per jaar vindt overleg plaats tussen een delegatie van het toezichthoudend bestuur en de leden van de medezeggenschapsraad. In mei werd de jaarlijkse ledenvergadering gehouden, onder leiding van de voorzitter van het collectief bestuur.

Tot de standaard taken en verantwoordelijkheden van het toezichthoudend bestuur behoren het jaarlijks goedkeuring geven aan het voorgestelde beleid, de begroting, de jaarrekening, het jaarverslag en het strategisch beleidskader. Daarnaast heeft het toezichthoudend bestuur een aantal eigen bevoegdheden, zoals het benoemen van een externe accountant en het vaststellen van de arbeidsvoorwaarden van de directeur-bestuurder van de school. In het verslagjaar 2022 heeft het toezichthoudend bestuur het jaarverslag over 2021, de begroting voor 2022 en het herziene bestuursreglement goedgekeurd. Na goedkeuring van de toezichthouders en (indien van toepassing) positief advies van de medezeggenschapsraad (MR) stelt het uitvoerend bestuur officieel het beleid vast (alsmede het jaarverslag en dergelijke). Over zaken waarvoor geen formele goedkeuring nodig is, informeert het uitvoerend bestuur de toezichthouders tijdens de vergaderingen van het collectief bestuur, zodat zij op de hoogte blijven. Tussentijds wordt desgewenst informatie verstrekt via nieuwsbrieven en e-mails.

Het toezichthoudend bestuur is van mening dat het uitvoerend bestuur zich in 2022 met grote inzet heeft gekweten van zijn taken. Op vragen vanuit het toezichthoudend bestuur tijdens de vergaderingen van het collectief bestuur werd adequaat geantwoord.

### **Werkgever van het uitvoerend bestuur**

Het bestuur is als werkgever verantwoordelijk voor benoemingen, ontslag, schorsing van medewerkers en het vaststellen van beloningen

### **Federatie IJsselland**

CBS Het Mosterdzaadje participeert in de federatie IJsselland, een koepelorganisatie van reformatorische scholen in oost-Nederland. De federatie is gesticht met het doel de aan-



gesloten scholen, schoolleiders, besturen en toezichthouders zowel op lokaal als regionaal niveau te vertegenwoordigen en te dienen. Het federatiebestuur is in zijn geheel eindverantwoordelijk voor de federatieve vereniging.

Het toezichthoudend bestuur van de federatie, dat uit minimaal drie leden bestaat, wordt gekozen door de algemene ledenvergadering. Het uitvoerend bestuur, dat uit twee leden bestaat (directeur-bestuurders van participerende scholen), wordt aangesteld door het toezichthoudend bestuur. Het bestuur van Het Mosterdzaadje heeft besloten te blijven participeren in de federatie. Het bestuur van het Mosterdzaadje hecht zowel aan eigen zelfstandigheid als nuttige samenwerking met verwante scholen in de regio. Jaarlijks zal in de vergadering van december door het collectief bestuur worden beoordeeld of de winst van deelname aan de federatie opweegt tegen tijd, energie en kosten die ermee gemoeid zijn.

### **Leerlingenstop**

Een punt dat permanent aandacht vraagt, is de leerlingenstop bij CBS Het Mosterdzaadje, die nog steeds van kracht is. Dit vanwege de explosieve groei van het aantal leerlingen, die tot ernstig ruimtegebrek leidde. Een ingestelde commissie deed onderzoek naar verschillende opties, met als voorkeursoptie het openen van een dislocatie in de regio. Dit onderzoek vond plaats in overleg met onder meer deskundigen van de Vereniging Gereformeerd Schoolonderwijs. De toezichthouders dachten mee over oplossingsrichtingen en stimuleerden het uitvoerend bestuur in het komen tot een visie voor de korte, de middellange en de lange termijn.

### **Invulling toezicht**

In de vergaderingen van het collectief bestuur legde de directeur-bestuurder verantwoording af over het achterliggende kwartaal aan de hand van een PowerPoint Presentatie. Hierin komen structureel de velden Identiteit, Pedagogiek, Onderwijs, personeel en Organisatie, Financiën, Beheer bezittingen en gebouwen, Kwaliteit en Communicatie aan de orde. Het toezichthoudend bestuur weet zich op alle onderdelen betrokken, maar in het bijzonder op de velden Identiteit, Financiën, Onderwijs, Kwaliteit en Personeel.

### **Toezicht financiën**

Het toezicht op de rechtmatige verwerving en een rechtmatige en doelmatige besteding van middelen kreeg gestalte op basis van de begroting voor 2022, de jaarrekening 2021, het jaarverslag 2021, de tussentijdse rapportages en de mondelinge verantwoording door de directeur-bestuurder. Het salaris van de schoolleider voldoet aan de richtlijnen van de Wet Normering Topinkomens. De toezichthouders weten zich in het toezicht gesteund door Accountskantoor Van Ree.

### **Wettelijke voorschriften**

Het bestuur ziet erop toe dat de wettelijke voorschriften worden nagevolgd. Te denken valt aan het schoolplan, de schoolgids, jaarplannen, voldoen aan de kerndoelen, e.d. Ook wordt er op toegezien dat middelen rechtmatig worden verworven en besteed.

### **Toezicht Onderwijs en Kwaliteit**

Het toezicht op Onderwijs en Kwaliteit kreeg gestalte op basis van de rapportages door de directeur-bestuurder. Het toezichthoudend bestuur constateert met tevredenheid dat de onderwijskundige achterstand in taal en rekenen is weggewerkt. Bij de Centrale Eindtoets 2022 scoorde de school boven het landelijk gemiddelde.

### **Gemeenschapszin**

Het bestuur hecht grote waarde aan onderlinge betrokkenheid en gemeenschapszin. Die werd onder meer gestimuleerd door de genoemde schoolbezoeken. Verder was er in 2022 een etentje van personeel en bestuur en een barbecue met leerlingen, ouders, personeelsleden, bestuursleden en vrijwilligers. Al deze activiteiten worden gedragen door



de overtuiging dat instandhouding van de school een gezamenlijke verantwoordelijkheid is. Het is het verlangen van het bestuur dat alle werkzaamheden mogen bijdragen aan de verheerlijking van de Naam van God en de uitbreiding van Zijn Koninkrijk.

### **Vergoedingen**

De toezichthouders hebben in 2022 geen geldelijke vergoeding ontvangen voor hun inzet en tijdinvestering. Wel ontvingen de leden aan het eind van het jaar een klein geschenk.

H. de Vries

Voorzitter Collectief bestuur en uitvoerend bestuur